

Drugi projektni rezultat:

Alati za e-učenje o zelenom i društvenom poduzetništvu

Modul 6

Predstavljanje EU politika vezanih uz poduzetništvo kroz animirane video zapise

Razvio

Partner br. 7 – MOBAD

Modul 6: Predstavlanje EU politika vezanih uz poduzetništvo kroz animirane video zapise	
Cilj modula:	Ovaj modul učenike uvodi u politike EU-a vezane uz poduzetništvo i proces donošenja politika od izrade do provedbe, a zatim donosi kronološki pregled politika.
Ciljevi učenja:	Ciljevi učenja ovog modula su: <ul style="list-style-type: none"> • Razumjeti osnove kreiranja politika općenito • Razumjeti kako se kreiraju politike u EU • Razumjeti kako se šire i provode politike u EU • Razumjeti pojavu politika vezanih uz poduzetništvo • Razumjeti razvoj politika vezanih uz poduzetništvo • Razumjeti trenutnu politiku poduzetništva u EU • Razumjeti različite politike EU-a koje se odnose na poduzetništvo
Ishodi učenja:	Do kraja ovog modula, učenik bi trebao moći: <ul style="list-style-type: none"> • Općenito opisati osnove kreiranja politike • Prepoznati procese kreiranja politika u EU • Prepoznati procese širenja politike i provedbe u EU • Identificirati rane i razvojne poduzetničke politike EU • Prepoznati aktualne politike koje se odnose na poduzetništvo u EU
Sadržaj:	<p>Uvod</p> <p>Čak i nakon 60 godina dijeljenja zajedničke vizije, prepreke i ograničenja ostaju na snazi za poduzetnička poduzeća; one onemogućuju ostvarivanje njihova punog potencijala u EU. Nedvojbeno je da se gospodarstvo EU-a, kao jedinstveno tržište, suočava sa značajnim izazovima i jedina je opcija za povećanje konkurentnosti promoviranje poduzetništva. Evolucija politike poduzetništva EU-a doživjela je promjene koje oponašaju uobičajeni poduzetnički ciklus svakog pothvata: (i) začecje ili otkriće ideje za rješavanje problema kupaca i početni entuzijazam; (ii) uzastopne faze razvoja proizvoda ili usluge, uključujući probleme i prilagodbe početne ideje do lansiranja na tržište; i (iii) stalni proces učenja povezan s tim ciklusom.</p> <p>POGLAVLJE 1. Politički proces u EU općenito</p> <p>1.1 Razumijevanje kreiranja politike i političkog procesa u EU</p> <p>1.2 Donošenje odluka u EU</p> <p>1.3 Provedba EU politika</p> <p>Pitanja za razmišljanje (3 pitanja)</p> <p>POGLAVLJE 2. Politike društvenog i uključivog poduzetništva</p> <p>2.1 Uključivo poduzetništvo i mikrofinanciranje</p> <p>2.2 Društveni ciljevi poduzetništva</p> <p>2.3 Pitanja okoliša i održivosti</p> <p>Pitanja za razmišljanje (3 pitanja)</p> <p>POGLAVLJE 3. Financijske i ekonomske politike koje se odnose na poduzetništvo</p> <p>3.1 Veliki utjecaj i digitalno poduzetništvo</p> <p>3.2 Aglomeracija i internacionalizacija poslovnih pothvata</p> <p>3.3 Budućnost politike poduzetništva u EU</p> <p>Pitanja za razmišljanje (3 pitanja)</p> <p>Studije slučaja (2)</p> <p>Aktivnosti (3 aktivnosti)</p> <p>Dodatno čitanje (popis dodatnog materijala)</p> <p>Kviz (10 pitanja)</p> <p>Reference</p>
Dodijeljeno vrijeme:	90 min
Hashtag modula	#GreenEntrepreneurship #SocialEntrepreneurship #EUEntrepreneurship #EUEntrepreneurshipPolicy #DigitalEntrepreneurship #Agglomeration #Internationalization #FutureOfEntrepreneurship

Uvod

Čak i nakon 60 godina dijeljenja zajedničke vizije, prepreke i ograničenja ostaju na snazi za poduzetnička poduzeća; one onemogućuju ostvarivanje njihova punog potencijala u EU. Nedvojbeno je da se gospodarstvo EU-a, kao jedinstveno tržište, suočava sa značajnim izazovima i jedina je opcija za povećanje konkurentnosti promoviranje poduzetništva.

Evolucija politike poduzetništva EU-a doživjela je promjene koje oponašaju uobičajeni poduzetnički ciklus svakog pothvata: (i) začecje ili otkriće ideje za rješavanje problema kupaca i početni entuzijazam; (ii) uzastopne faze razvoja proizvoda ili usluge, uključujući probleme i prilagodbe početne ideje do lansiranja na tržište; i (iii) stalni proces učenja povezan s tim ciklusom.

Poglavlje 1. Politički proces u EU općenito

Ranih devedesetih godina jedva da je bilo ikakvih konkretnih inicijativa u području politike poduzetništva, a samo su neke opće politike za poticanje poduzetništva na razini EU-a rubno uključivale mala i srednja poduzeća i poduzetnike.

To razdoblje u kojemu su bile prisutne samo naznake razvoja poduzetništva završava krajem desetljeća, a obilježile su ga dvije karakteristike:

- Nema posebnih mjera za poduzetništvo.
- Preliminarne naznake do kraja razdoblja.

Faza razvoja politike poduzetništva u EU, koja se može pratiti od kasnih devedesetih do ranih 2010-ih, napravila je početne korake prema politici poduzetništva koja će se usmjeriti na ispitivanje poduzetničkog ekosustava i mjere potpore, uglavnom za mala i srednja poduzeća.

1.1 Razumijevanje kreiranja politike i političkog procesa u EU

Razumijevanje političkog procesa u EU važno je za razumijevanje načina na koji se donose odluke, određuju prioritete i kreiraju politike.

Višestruke dimenzije sveobuhvatne politike poduzetništva EU-a tek su nedavno identificirane i adresirane kao uistinu osebujno područje politike, ponajviše usvajanjem Akcijskog plana „Poduzetništvo 2020.“ 2013. godine kojim su se utvrdile inicijative koje je Komisija trebala poduzeti do 2020. godine. Prepoznavanje poduzetništva kao specifičnog područja politike u tom se dokumentu ogleda u njegovu uključivanju u rad Glavne uprave za unutarnje tržište, industriju, poduzetništvo te male i srednje poduzetnike uz još tri ključna područja.

1.2 Donošenje odluka u EU

Može se tvrditi da je na razini EU nastao složen sustav višestrukih aktera i ravnoteže snaga. Izvršna agencija na europskoj razini je Europska komisija, koja je dobila mandat za provedbu europskih ugovora kroz iniciranje europskog zakonodavstva i nadzor nad njegovom provedbom. Unutar Europske komisije postoji raspodjela zadataka, funkcija i odgovornosti koja zahtijeva unutarnju koordinaciju kako bi se donijele i provele sveobuhvatne politike. Prema Poslovniku o radu Povjerenstva, različiti odjeli dužni su blisko surađivati u pripremi ili provedbi odluka Povjerenstva. U praksi će se ta obveza ispuniti kontinuiranim provođenjem konzultacija na kojima sudjeluju nadležni odjeli i drugi relevantni odjeli „na temelju svojih ovlasti ili odgovornosti ili prirode predmeta“ prije nego što Komisija podnese dokumente. Nadležni odjel, nakon što po potrebi obavijesti pravne službe i financijske odjele, nastoji sastaviti prijedlog koji ima suglasnost svih konzultiranih odjela.

Iako je razina odlučivanja u EU sve veća, ojačane su nadnacionalne strukture odlučivanja i osnaženi akteri poput Europske komisije, Europskog suda i Europskog parlamenta, EU ipak nije nadvladala svoje države članice. Države članice putem svojih su vlada i dalje zastupljene u dvije ključne izvršne i zakonodavne institucije na razini EU-a, Vijeću Europske unije i Europskom vijeću. Štoviše, prijenos nadležnosti na razinu EU-a temelji se na načelu prijenosa ovlasti, odnosno: EU mora djelovati u granicama koje su joj dodijeljene. Doista, nadležnosti na razini Europske unije nisu samo isključive, koje omogućuju djelovanje i kreiranje europskih zakona i politika u pojedinim područjima. Podijeljene i koordinativne nadležnosti EU-a omogućuju državama članicama da u svim područjima djeluju suradnički.

Proces donošenja odluka u EU

Tri su glavne institucije uključene u donošenje odluka u EU:

- Europski parlament, koji predstavlja građane EU-a
- Vijeće Europske unije, koje predstavlja vlade EU-a

- Europska komisija, koja zastupa sveukupne interese EU-a

O politikama EU-a obično se odlučuje kroz uobičajeni zakonodavni postupak (poznat kao postupak „suodlučivanja“). Ovo je proces u kojem tri glavne institucije postižu dogovor o zakonodavstvu.

Izrada zakona EU-a

Prije nego što Komisija predloži nove inicijative, procjenjuje potencijalni ekonomski, društveni i ekološki učinak koji one mogu imati.

Pregled i usvajanje

Nakon što Komisija predstavi svoj prijedlog, Parlament i Vijeće ga pregledaju i mogu predložiti izmjene i dopune. Obično se Parlament, Vijeće i Komisija tada sastaju kako bi se dogovorili o nizu izmjena.

1.3 Provedba EU politika

Provedba politika u EU slijedi ove faze:

Proračun za provedbu politika i pravila za njegovu raspodjelu donose se na prijedlog Komisije i Europskog parlamenta. Uredba o zajedničkim odredbama uspostavlja regulatorni okvir za 8 fondova EU-a pod zajedničkim upravljanjem.

Načela i **prioriteti kohezijske politike** utvrđuju se kroz proces savjetovanja između Komisije i zemalja EU-a. Svaka država članica izrađuje nacrt Sporazuma o partnerstvu, koji ocrtava strategiju zemlje i predlaže popis programa. Države članice također predstavljaju nacрте programa koji obuhvaćaju cijele države članice i/ili regije.

Komisija **pregovara** s nacionalnim vlastima o **konačnom sadržaju** Sporazuma o partnerstvu, kao i svakog programa. Radnici, poslodavci i tijela civilnog društva mogu sudjelovati u programiranju i upravljanju programima.

Programе provode države članice i njihove **regije**. To znači odabir, praćenje i ocjenjivanje stotina tisuća projekata. Ovaj posao organiziraju 'upravljačka tijela' u svakoj zemlji i/ili regiji.

Komisija osigurava sredstva (kako bi omogućila zemljama da počnu trošiti na svoje programe).

Komisija svakoj zemlji plaća potvrđene izdatke.

Komisija prati svaki program s državom članicom.

Komisija i države članice odgovorne su za izvješćivanje i ocjenjivanje tijekom cijelog programskog razdoblja.

Pitanja za razmišljanje

- Uzimajući u obzir uobičajene procese kreiranja politike EU-a, evolucija poduzetničke politike doživjela je promjene koje oponašaju standardni poduzetnički ciklus bilo kojeg pothvata. Drugim riječima, kreiranje politike EU-a slijedi poduzetnički put kroz (i) osmišljavanje ili otkrivanje ideje za rješavanje problema kupca i početni entuzijazam; (ii) uzastopne faze razvoja proizvoda ili usluge, uključujući probleme i prilagodbe početne ideje do lansiranja na tržište; i (iii) stalni proces učenja povezan s tim ciklusom. Po vašem mišljenju, što je EU

do sada učinila u smislu poticanja poduzetništva u posljednjem desetljeću?

- Što mislite da može potaknuti donošenje daljnjih politika usmjerenih na poduzetništvo?

Poglavlje 2. Politike društvenog i uključivog poduzetništva

2.1 Uključivo poduzetništvo i mikrofinanciranje

Politike uključivog poduzetništva imaju za cilj podržati stvaranje i rast poduzeća od strane nedovoljno zastupljenih skupina (npr. žena, mladih, migranata i starijih osoba) i nezaposlenih. Za te su skupine uobičajene prepreke u poduzetništvu, puno češće od prosjeka.

S obzirom na to kakvi su izazovi zelenih i digitalnih prijelaza, Europi će trebati inovativna rješenja i potrebno je poticati sve talente za poduzetništvo.

Europska komisija ima dugogodišnju suradnju s OECD-om u području uključivog poduzetništva. Ova suradnja pridonijela je razvoju alata za bolju politiku poduzetništva koji pomažu kreatorima politika na svim razinama da poboljšaju svoje politike uključivog i društvenog poduzetništva.

Iz te je suradnje proizašlo nekoliko publikacija, uključujući izvješće *The Missing Entrepreneurs* koje je obuhvatilo razdoblje od 2019. do 2021. i niz sažetaka politika koji pokrivaju pitanja kao što su:

- inkubatori koji podržavaju uključivo poduzetništvo
- seniorsko poduzetništvo
- poduzetništvo mladih
- održivo samozapošljavanje
- neformalno poduzetništvo

Uključivo poduzetništvo također je obuhvaćeno projektom *Better incubation* koji nastoji potaknuti *mainstream* poslovne inkubatore da prošire svoj doseg na društveno i uključivo poduzetništvo.

2.2 Društveni ciljevi poduzetništva

Što je društveno poduzetništvo?

Društveno poduzetništvo je poduzetništvo koje kao glavni cilj ima rješavanje gorućih društvenih izazova i zadovoljavanje društvenih potreba na inovativan način služeći općem interesu i općem dobru za dobrobit zajednice. Ukratko, društveno poduzetništvo primarno cilja na društveni učinak, a ne na maksimiziranje profita u svom nastojanju da dosegne najugroženije skupine i pridonese uključivom i održivom rastu.

Zašto je društveno poduzetništvo važno?

Društveno poduzetništvo igra važnu ulogu u suočavanju s društvenim, ekonomskim i ekološkim izazovima dok istovremeno potiče uključiv rast, zajednički prosperitet i društvenu uključenost. Štoviše, društveno poduzetništvo doprinosi stvaranju radnih mjesta, posebno na lokalnoj razini, kao i demokratskom sudjelovanju i poboljšanju pružanja usluga socijalne skrbi.

Kako bi povećala učinkovitost društvenog poduzetništva i učinila ga raširenijim, EU osigurava:

- detaljni pregled u državama članicama
- sažeci politika
- seminari za izgradnju kapaciteta
- skup dobrih praksi.

2.3 Pitanja okoliša i održivosti

Europska komisija pokrenula je Europski zeleni plan u prosincu 2019. kako bi resetirala gospodarski rast za ugljičnu neutralnost u skladu s ciljevima održivog razvoja UN-a. To je europska 'nova' strategija rasta i djelovanja kako bi se gospodarstvo EU-a učinilo održivim i konkurentnim, uzimajući u obzir okoliš. Kako bi to postigla, EU nastoji transformirati svoje gospodarstvo tako da do 2050. godine ima nulte neto emisije stakleničkih plinova kako bi Europa postala prvi klimatski neutralni kontinent na svijetu i to tako da;

- ekonomski prosperitet u velikoj mjeri bude odvojen od intenziteta unosa resursa (tj. dematerijalizacija);
- ima negativan ekološki otisak na okoliš (tj. odvajanje utjecaja); i
- da ni jedna regija ne zaostaje (tj. inkluzija).

EU također provodi koncept sustava kružnog gospodarstva, čija je glavna ideja zadržati dodanu vrijednost u proizvodima što je dulje moguće kako bi se poboljšala kvaliteta okoliša i eliminirao otpad.

Ove odredbe impliciraju poboljšanje sustava gospodarenja otpadom i pravne regulative. Europska komisija predložila je zakonodavni paket za izmjenu glavnih direktiva koje se odnose na gospodarenje otpadom.

Europski parlament i Vijeće usvojili su ovaj dokument 2018. godine. Zakonodavni paket obuhvaća šest direktiva koje su glavne komponente pravnog okvira za gospodarenje otpadom u EU.

Ovo su sustavne promjene u regulativi EU o otpadu i uključuju:

- izmjenu sustava gospodarenja otpadom;
- usklađivanje definicija; i
- formuliranje novih zakonskih definicija (primjerice komunalni otpad, zatrpavanje) ili uspostavljanje kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja koji pokrivaju značenje hijerarhije otpada.

Što to znači za poduzetnike, izvršne direktore, tvrtke i investitore koji vode poslove unutar Europe ili za Europu?

Krajnji cilj svakog poduzeća trebala bi biti održivost koja se postiže pretvaranjem klimatskih i ekoloških izazova u poslovne prilike.

Rukovoditelji mnogih europskih globalnih igrača promiču Europski zeleni dogovor i obećali su revidirati svoje poslovanje. Određeni broj vrhunskih menadžera dio je Akcijske skupine izvršnih direktora za Europski zeleni plan, pokrenute sa Svjetskim ekonomskim forumom i Komisijom EU-a, kako bi mobilizirali poslovanje i doprinijeli političkim naporima prema održivom okolišu kroz poduzetništvo.

Pitanja za razmišljanje

- Svako poduzeće može najbolje procijeniti samo sebe i procijeniti u kojoj mjeri može ili mora pridonijeti ostvarenju ciljeva Europskog zelenog plana. S jedne strane, tvrtke se mogu nadati da Europski zeleni dogovor neće utjecati na njihovo poslovanje. Međutim, takav ignorantni stav vrlo će vjerojatno dovesti do mnogih problema, uključujući mogući gubitak posla i tržišnog udjela. Realna i pametna strategija u pogledu Zelenog dogovora, s druge strane, mogla bi dovesti do novih tržišta i poslovnih udjela. U kojim područjima bi ciljevi Europskog zelenog plana negativno utjecali na poduzeća?
- U kojim bi pak područjima ciljevi Europskog zelenog plana pozitivno utjecali na poduzeća?
- Društveni poduzetnik želi pokrenuti posao za veće društveno dobro, a ne samo radi profita. S obzirom na to da društveni poduzetnici žele proizvoditi ekološki prihvatljive proizvode, služiti zajednici koja je nedovoljno opskrbljena ili se usredotočiti na filantropske aktivnosti, što mislite kako bi EU trebala promijeniti svoje politike da potakne društveno poduzetništvo, a da pritom još uvijek pruža dovoljnu financijsku motivaciju?

Poglavlje 3 Financijske i ekonomske politike poduzetništva

Polazna točka za poduzetničku politiku koju trenutno provodi Europska komisija je *Akt o malom poslovanju* (SBA) usvojen 2008. godine, koji se nadovezuje na okvir i koncepte razrađene u Lisabonskom programu za mala i srednja poduzeća 2005. godine. Komisija je 2010. godine proglasila SBA „glavnim instrumentom za promicanje konkurentnosti poduzetništva malih i srednjih poduzeća unutar jedinstvenog tržišta i izvan njega”. SBA i njegova kontinuirana važnost do danas za realizaciju šire poduzetničke politike EU dokazuje da su mala i srednja poduzeća uporišna točka za većinu inicijativa za reformu poduzetništva. Čak i ako društveni akteri, kojima se bave reforme poduzetničke politike, obuhvaćaju širi raspon od poduzeća i poduzetnika, i, što je najvažnije, uključuju studente i zaposlenike, većina konkretnih inicijativa koje se danas poduzimaju za reformu poduzetničkog društva u Europi uključuju mala i srednja poduzeća. Uzimajući u obzir ulogu pojma malog i srednjeg poduzetništva kao jedne od temeljnih točaka politike EU-a za promicanje poduzetništva, korisno je podsjetiti na definiciju EU-a o tome što mala i srednja poduzeća podrazumijevaju.

3.1 Visoki učinak i digitalno poduzetništvo

Digitalno poduzetništvo obuhvaća sve nove pothvate i transformaciju postojećih poduzeća stvaranjem i korištenjem novih digitalnih tehnologija.

Digitalna poduzeća karakterizira visok intenzitet korištenja novih digitalnih tehnologija (osobito društvenih medija, analitike velikih podataka, mobilnih rješenja i rješenja u oblaku) za poboljšanje poslovnih operacija, kreiranje novih poslovnih modela, izoštravanje poslovne inteligencije i povezivanje s klijentima i dionicima. Oni stvaraju radna mjesta i prilike za rast.

Kreatori politika prepoznali su mala i srednja poduzeća i digitalna poduzeća kao ključna za gospodarstva

diljem svijeta kroz njihov doprinos stvaranju bogatstva, stvaranju prihoda, proizvodnji i zapošljavanju.

Kreatori politika suočeni su s teškim odlukama o politikama, programima i inicijativama koje bi se trebale koristiti za poticanje poduzetništva utemeljenog na digitalnom razvoju visokog učinka.

Često izostaje razumijevanje načina na koji programi, projekti i inicijative doprinose potpori digitalnim poduzećima i malim i srednjim poduzećima.

Europska komisija prepoznaje ključnu ulogu koju digitalne tehnologije mogu igrati u poboljšanju poslovnog okruženja u Europi.

Donesena je strategija Europa 2020: strategija Europske unije za rast i zapošljavanje čije su glavne točke:

- i) Digitalna agenda za Europu,
- ii) Akt o jedinstvenom tržištu,
- iii) industrijska politika za eru globalizacije, i
- iv) Akcijski plan Poduzetništvo 2020. – pruža čvrstu osnovu za postavljanje scene i prenošenje snažne političke poruke za postizanje cilja pretvaranja jedinstvenog digitalnog tržišta u stvarnost.

U Akcijskom planu Poduzetništvo 2020. Komisija ističe potencijal pametne upotrebe ICT-a kao pokretača poduzetništva, rasta i radnih mjesta. Komisija je posvećena ubrzanju stvaranja novih poslovnih prilika i transformaciji europskog poslovnog okruženja putem novih digitalnih tehnologija.

Na temelju intenzivnog dijaloga s dionicima i analize politike, razvijen je okvir politike koji opisuje viziju i ključna prioritetna područja za intervenciju politike. Okvir je strukturiran uz pet stupova, od kojih svaki opisuje ključne čimbenike i radnje koje utječu na digitalno poduzetništvo. Komisija je predana radu na uvođenju i provedbi ovog plana od pet stupova.

ENABLING DIGITAL ENTREPRENEURSHIP				
Digital knowledge base and ICT market	Digital business environment	Access to finance	Digital skills and e-leadership	Entrepreneurial culture
<i>Enhancing digital innovation, commercialization and the ICT sector</i>	<i>Strengthening digital infrastructure, the regulatory framework and improving ease of doing business</i>	<i>Facilitating access to finance and enhancing digital investments</i>	<i>Fostering e-leadership skills through education and training</i>	<i>Creating a supportive entrepreneurial culture</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Public and/or private sector support the creation of new companies and foster the development of existing ones that embrace digital ▶ Knowledge diffusion to enhance digital innovation is encouraged. ▶ ICT sector acts as an engine for diffusion and commercialization of new services/ideas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ A clear and supportive regulatory environment makes doing digital business simple, market entry is facilitated and there is an active and dynamic supply and demand of digital technologies ▶ Access to and trust in digital markets is heightened, as a result of an improved ICT infrastructure 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Enhanced access to finance is available, targeted at the creation, survival and growth of digital entrepreneurs ▶ Traditional forms of lending are complemented by innovative mechanisms targeted at enhancing digital investments ▶ Fiscal and tax frameworks are supportive and help to enable all business to embrace digital technologies 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ A supportive education system exploits the new opportunities arising from ICT development, so individuals have the skills and the knowledge to improve business efficiency and develop new business models powered by digital ▶ Entrepreneurs and business leaders are more e-competent and able to enhance growth and internationalization 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ The entrepreneurial culture is more supportive and embraces digital entrepreneurs. They are fully integrated in this context and their image and role in society are both improved and emphasized.

3.2 Aglomeracija i internacionalizacija poslovnih pothvata

Prelazak s 'upravljanog' gospodarstva na 'poduzetničko' gospodarstvo jedan je od najvažnijih izazova s kojima su se razvijena gospodarstva suočila u posljednjih nekoliko desetljeća. Ovaj je izazov usko povezan s rastućom važnosti nefizičkog kapitala, poput ljudskog i intelektualnog kapitala za stvaranje bogatstva.

Varijacije u poduzetničkoj aktivnosti i prostornoj strukturi gospodarstava potencijalno bi mogle biti izvor neusklađene učinkovitosti u prelijevanju znanja, te u konačnici u gospodarskom rastu.

Istraživanja su pokazala da, nakon kontrole zalih znanja i izdataka za istraživanje i razvoj, i poduzetnička aktivnost i aglomeracija imaju pozitivan i statistički značajan učinak na tehnološke promjene u EU.

Stoga, prepoznajući važnost aglomeracije i čvrstog položaja na tržištu koje se sve više internacionalizira, Europska komisija je 28. listopada 2015. predstavila novu Strategiju jedinstvenog tržišta za postizanje dubljeg i pravednijeg jedinstvenog tržišta koja će koristiti i potrošačima i poduzećima. Jedan od četiri stupa strategije

jedinstvenog tržišta usmjeren je na promicanje boljih prilika za poduzeća i potrošače.

Prema REDI-ju: Indeksu regionalnog poduzetništva i razvoja EU-a, aglomeracija tržišta važna je komponenta stupa percepcije mogućnosti.

3.3. Budućnost politike poduzetništva u EU

Ukratko, mogu se identificirati tri različita fokusa u poduzetničkoj politici EU-a:

1. fokus na mala i srednja poduzeća;
2. fokus na inovacije kroz mala i srednja poduzeća;
3. fokus na mala i srednja poduzeća visokog rasta.

Političke inicijative poduzetništva napredovale su tijekom proteklih desetljeća od generičkih inicijativa usmjerenih na proizvodnju do inicijativa usmjerenih na mobilizaciju resursa i umrežavanje s onima s visokim rastom i jačanjem sposobnosti.

Moguće je razlikovati;

- inicijative za izgradnju infrastrukture (poslovni inkubatori i znanstveni parkovi, s naglaskom na proizvodnji);
- inicijative za mobiliziranje resursa s naglaskom na proizvodnji (subvencije, bespovratna sredstva i tako dalje);
- inicijative za pristup resursima s naglaskom na umrežavanje (povezivanje s investitorima i akceleratorima, inicijative umrežavanja za poticanje suradnje između tvrtki i razmjene iskustava); i
- inicijative za jačanje sposobnosti (selektivni, ciljani, specifični napori za pojedinu tvrtku za jačanje kapaciteta na razini tvrtke za inovacije i rast).

Unatoč rastućoj važnosti fenomena poduzetničkog ekosustava, bilo je svega nekoliko inicijativa poduzetničke politike koje su se bavile funkcioniranjem poduzetničkih ekosustava.

Postojale su infrastrukturne politike koje su imale širi utjecaj od poduzeća (npr. novi poslovni inkubatori, znanstveni parkovi, akceleratori). Postojale su i inicijative za umrežavanje koje nastoje potaknuti umrežavanje među poduzetničkim tvrtkama (npr. inicijativa EU-a EuroStars koja je omogućila suradnju u istraživanju i razvoju europskih malih i srednjih poduzeća).

Također, inicijative usmjerene na visok rast činile bi važan sastojak poduzetničkih ekosustava. Ipak, istinski pristup ekosustavu još uvijek nedostaje u portfelju politike poduzetništva EU-a. Stoga se čini da je budući trend u poduzetničkim politikama usmjeren prema poduzetničkim ekosustavima.

Pitanja za razmišljanje

- Za razliku od inovacijskih ekosustava, gdje obično možete pronaći vlasnika platforme u središtu ekosustava, u poduzetničkim ekosustavima nitko zapravo nije glavni. Nitko zapravo ne 'posjeduje' primarne i sekundarne usluge ekosustava – i stoga nitko nužno ne osjeća odgovornost za jamčenje učinkovitog funkcioniranja ekosustava. Umjesto toga, svi dionici ekosustava slijede svoje ciljeve u svojim interakcijama s drugima. Kakve izazove predstavljaju poduzetnički ekosustavi za poduzetničke politike?
- Koji su izazovi centraliziranog sustava donošenja odluka za budućnost donošenja politika EU-a u području poduzetništva?
- Jedna od rasprava u području poduzetničkih politika EU-a je treba li kvaliteta biti novi fokus za razliku od rasta. Uz sveukupne politike koje se odnose na rast malih i srednjih poduzeća, što mislite da bi bio najbolji način djelovanja kada je u pitanju povećanje kvalitete poduzetništva?

Studije slučaja

Naslov studije slučaja 1: Razvoj politike društveno odgovorne javne nabave (SRPP) koju provodi Europska komisija

Opis studije slučaja: Društveno odgovorna javna nabava (SRPP) je davanje primjera i utjecaj na tržište. Promicanjem SRPP-a, javna tijela mogu dati tvrtkama stvarne poticaje za razvoj društveno odgovornog upravljanja. Mudrom kupnjom javna tijela mogu promicati mogućnosti zapošljavanja, dostojanstven rad, društvenu uključenost, pristupačnost, dizajn za sve, etičku trgovinu i nastojati postići širu usklađenost s društvenim standardima. Za neke proizvode, radove i usluge utjecaj može biti posebno značajan, budući da javni naručitelji imaju veliki udio na tržištu (npr. u građevinarstvu, poslovnim uslugama, IT-u i tako dalje). Općenito, javna tijela glavni su potrošači u Europi, trošeći oko 17% bruto domaćeg proizvoda EU-a (iznos koji je jednak polovici BDP-a Njemačke). Stoga, koristeći svoju kupovnu moć da se odluče za robu i usluge koje također donose dobre društvene rezultate, mogu dati veliki doprinos održivom razvoju.

Pravnu osnovu za javnu nabavu u Europskoj uniji pružaju Direktive 2004/17/EZ i 2004/18/EZ („Direktive o nabavi”), koje otvaraju prostor za socijalna pitanja, pod uvjetom da su povezana s predmetom ugovora i razmjerna zahtjevima, a sve dok se poštuju načela vrijednosti za novac i jednakog pristupa za sve dobavljače iz EU-a.

Ključni zaključci: Politika društveno odgovorne javne nabave (SRPP) razvijena je tijekom godina sudskom praksom Suda Europske unije (CJEU), priopćenjem Europske komisije iz 2001., studijom o raznolikosti koju je objavila Komisija 2003. i jednakosti u javnoj nabavi (http://ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/public/arc_en.htm#Leaflets). Taj slučaj pokazuje da donošenje politike o pitanjima vezanim uz poduzetništvo slijedi proces racionalnog odlučivanja u kojem se prvo definira problem, zatim se raspravlja o alternativama i na kraju se donosi odluka.

Naslov studije slučaja 2: Pregled politike EU-a za mala i srednja poduzeća i njezin razvoj

Opis studije slučaja: Ključne vanjske prepreke za mala i srednja poduzeća (nedostatak kvalificiranih radnika, poteškoće u pristupu financiranju koje smanjuju ulaganja u obuku i istraživanje i razvoj te nedostatak odgovarajućeg regulatornog okvira u kombinaciji s nekvalitetnom vladom) mogu značajno utjecati na regije. Mala i srednja poduzeća predstavljaju većinu zaposlenih ljudi, kao i dodanu vrijednost u gospodarstvu EU-a. Izazovi koji ograničavaju njihovu sposobnost rasta i natjecanja mogu stoga negativno utjecati na sposobnost razvoja regionalnih gospodarstava. Zauzvrat, ograničenja regionalnog gospodarskog razvoja mogu dodatno utjecati na sposobnost malih i srednjih poduzeća da rastu i natječu se stvarajući začarani krug koji utječe na cjelokupno regionalno poslovno i gospodarsko okruženje.

Prvo, postoje duboke razlike između i unutar država članica u sposobnosti regija za inovacije. Drugo, inovativni kapacitet regije ima duboke implikacije na njezinu sposobnost da se natječe. Konačno, manji kapacitet za natjecanje podrazumijeva veću izloženost rizicima globalizacije i tehnoloških promjena.

Kako bi se riješile gore opisane prepreke koje ograničavaju rast malih i srednjih poduzeća, EU je počela usmjeravati politiku na podršku malim i srednjim poduzećima, donoseći nekoliko strateških dokumenata kao što su Lisabonski ugovor (2007.), Integrirana industrijska politika za eru globalizacije (2010.), Jača europska industrija za rast i gospodarski oporavak (2012.), Akcijski plan Poduzetništvo 2020. (2012.) i Inicijativa za pokretanje i povećanje (2016.) te mnogi drugi dokumenti poput ovih.

Ključni zaključci: Analiza politika EU-a pokazuje da postoji značajan prostor za poboljšanje potpore EU-a malim i srednjim poduzećima, posebno za rješavanje tri ključna izazova s kojima se trenutno suočavaju. EU može učiniti više za mala i srednja poduzeća putem centraliziranih i decentraliziranih politika podupirući lokalne vlasti. Vrijeme će pokazati kako će proći programi u razdoblju 2021. – 2027. usmjereni na potporu malim i srednjim poduzećima, kao što su Horizon Europe i InvestEU, u usporedbi s njihovim prethodnim politikama i programima.

Aktivnosti

Naziv aktivnosti	
Format: (licem u lice, online, hibrid)	Online
Ciljevi učenja	Sudionici mogu pretraživati dobre prakse na internetu, vidjeti što je prije učinjeno u određenom području interesa.
Potreban materijal/oprema	Pristup internetu, računalo
Opis aktivnosti	Za istraživanje inspirativnih političkih rješenja identificiranih kroz projekte u EU, sudionik bi

	trebao otići na https://www.interregeurope.eu/policy-solutions , pretražiti specifične probleme i vidjeti je li političko rješenje već ponuđeno.
Pitanja za debriefing	Jeste li pronašli ono što ste tražili? Jeste li zadovoljni rješenjem? Što biste učinili drugačije?
Dodijeljeno vrijeme	30 min
Kako se ova aktivnost može prilagoditi u drugom formatu?	Ako je primjenjivo
Bilješke za trenera/facilitatora	Navedite određene teme koje će sudionici pretraživati umjesto da oni sami osmisle svoje.

Daljnje čitanje

Naziv resursa	Tip	Veza
EU Decision-making process	Web stranica	https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/decision-making-process_en
Supporting entrepreneurship	Web stranica	https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/supporting-entrepreneurship_en
Smart specialization, entrepreneurship and SMEs: issues and challenges for a results-oriented EU regional policy	Papir	https://link.springer.com/article/10.1007/s11187-016-9707-z
EU support for social entrepreneurs [Policy Podcast]	Video	https://www.youtube.com/watch?v=2B9JegqPHSk
EU Policy and Implementation	Video	https://www.youtube.com/watch?v=4GPLHuh3NKc
Public Policies for Fostering Entrepreneurship: A European Perspective	Knjiga	João Leitão, Rui Baptista · 2009
The Missing Entrepreneurs Policies for Inclusive Entrepreneurship in Europe	Knjiga	OECD, Europska komisija · 2013

Kviz

P1. Društveni poduzetnici uvijek traže neprofitne poslovne pothvate koji se isključivo usredotočuju na napore za proizvodnju ekološki prihvatljivih proizvoda, služenje nedovoljno opskrbljenoj zajednici ili se fokusiraju na filantropske aktivnosti.

- a) Točno b) **Netočno**

P2. Standardni poduzetnički ciklus svakog pothvata uključuje fazu opanašanja drugih i činjenja točno što i oni kako bi se izbjegle pogreške.

- a) Točno b) **Netočno**

P3. Politike EU-a o poduzetništvu imaju svoje konkretne korijene počevši od kasnih 1990-ih do ranih 2010-ih.

- a) **Točno** b) Netočno

P4. O politikama EU-a odlučuje se isključivo na temelju odluka Komisije bez razmatranja nacionalnih interesa jer opći interes EU-a ima viši status.

- a) Točno b) **Netočno**

P5. Kada se donose politike, definicije bi trebale biti važne jer, kao što pojam implicira, definicija može biti subjektivna i različita u različitim kulturama, stoga se politike mogu tumačiti lokalnim definicijama korištenih pojmova.

- a) Točno b) **Netočno**

P6. Europski zeleni dogovor uglavnom se odnosi na politiku šumarstva i ima za cilj spasiti stabla od sječe.

- a) Točno b) **Netočno**

P7. Digitalno poduzetništvo posebno je važno u današnjem svijetu s napretkom mobilnih tehnologija, a posebno mjestom društvenih medija u životima ljudi.

- a) **Točno** b) Netočno

P8. Kao i u prošlosti i kao što je prikazano kroz dosadašnje dokumentirane politike, politike poduzetništva EU-a nastavit će se okupljati oko promicanja konkurentnosti i poduzetništva malih i srednjih poduzeća.

- a) **Točno** b) Netočno

P9. Za razliku od inovacijskih ekosustava, gdje obično možete pronaći vlasnika platforme u središtu ekosustava, u

poduzetničkim ekosustavima nitko zapravo nije glavni.

- a) **Točno** b) Netočno

P10. Umrežavanje i aglomeracija nisu potrebni za funkcioniranje poduzetničkih tvrtki jer svaka tvrtka ima svoju sferu poslovanja.

- a) Točno b) **Netočno**

Reference

Ács, Z.J., Varga, A. Entrepreneurship, Agglomeration and Technological Change. *Small Bus Econ* 24, 323–334 (2005).
<https://doi.org/10.1007/s11187-005-1998-4>

European Commission, Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises, Tepper, P., McLennan, A., Hirt, R. (2020). *Making socially responsible public procurement work : 71 good practice cases*, Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2826/844552>

European Commission. (n.d.). *Fueling Digital Entrepreneurship in Europe*.
<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/5313/attachments/1/translations/en/renditions/native>

European Commission. (2013). *ENTREPRENEURSHIP 2020 ACTION PLAN*. Lex Europa.
<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0795:FIN:en:PDF>

Legislation. (n.d.). European Union. Retrieved October 26, 2022, from
https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/decision-making-process/legislation_en

OECD - Social Entrepreneurship in Europe- An OECD-European Commission Project. (n.d.). Retrieved October 26, 2022, from
<https://www.oecd.org/cfe/leed/social-entrepreneurship-oecd-ec.htm>

Programming and implementation. (n.d.). *Regional Policy - European Commission*. Retrieved October 26, 2022, from
https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/stages-step-by-step/

Social Entrepreneur: Definition and Examples. (2021, April 24). Investopedia.
<https://www.investopedia.com/terms/s/social-entrepreneur.asp>

UN. (2023). *Recover Better-Economic and Social Challenges and Opportunities*.
https://www.un.org/development/desa/en/wp-content/uploads/2020/07/RECOVER_BETTER_0722-1.pdf

